

Gert Pedersen
Tovbrovej 44
9480 Løkken

Teknik og Miljøområdet
Jørgen Fibigersgade 20

9850 Hirtshals

Telefon 72 33 33 33

Fax 72 33 30 33

Teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Hirtshals, den 2. maj 2011

Journal nr.: 09.17.16-P19-27-10

Tilladelse til udvidelse af husdyrbruget på Tovbrovej 44, Løkken.

Hjørring kommune giver hermed tilladelse til udvidelse af ovennævnte kvæg produktion, efter § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Kommunen har vurderet, at tilladelsen kan meddeles med følgende:

Vilkår

Andel af dybstrøelse, der køres direkte ud og pløjes ned: 100 %

Ammekøer, småkalve, kvier og tyrekalve skal være udegående uden for udbringningsarealet i min. 3 måneder.

Ammekøer, småkalve, kvier og tyrekalve skal være udegående inden for udbringningsarealet i min. 4 måneder.

De væsentligste forudsætninger er beskrevet i afsnittet "Projektbeskrivelse" nedenfor. Hvis forudsætningerne for afgørelsen ændres, skal kommunen oplyses om det og muligvis genbehandle sagen.

Eventuelle andre nødvendige tilladelser – herunder f.eks. byggetilladelse er **ikke** omfattet af denne afgørelse.

Offentliggørelse og klagevejledning

Tilladelsen vil blive offentliggjort i lokalavisen i uge nr 19. eller snarest mulig herefter.

Du kan påklage kommunens afgørelse indtil 4 uger efter offentliggørelsen. En eventuel klage skal være modtaget i Kommunen senest den dato ved kontortids ophør.

Enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v., vil også kunne klage over kommunens afgørelse.

En klage skal være skriftlig og indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Teknik og Miljø, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals. Kommunen videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

¹ Lov nr. 1572 af 20/12/2006

Hvis vi modtager en klage over denne afgørelse, vil vi underrette dig.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Tilladelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en tilladelse. Udnyttes en tilladelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra dags dato. Herved forstås, at eventuelt byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion, eller ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Projektbeskrivelse

Tilladelsen er givet på grundlag af den indsendte ansøgning og efterfølgende tilpasninger. Projektets væsentligste elementer er følgende:

1. Produktionen *udvides* fra 11,41 DE til 20,02 DE ~ 14 Ammekøer.
2. I forbindelse med udvidelsen er der allerede opført en ny stald på 384m², derfor er der tale om en lovliggørelse. Der er dybstrøelse i både den eksisterende og den nybyggede stald.
3. De udbringningsarealer, der hører til husdyrbruget, består af 8,91 ha ejede arealer, samt 5,62 ha afgrænsningsarealer, hvoraf de 2,63 ha er aftalearealer med tredjemand. De konkrete udbringningsarealer fremgår af vedlagte kortmateriale.

Kommunens vurdering

I det indsendte ansøgningsskema er der svaret "ja" til alle spørgsmål med undtagelse af spørgsmål nr. 3.

Ad 3: Ligger anlæggene mere end 300 m fra beskyttede naturtyper?

Anlægget er beliggende i bufferzone 1. Dermed er der i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug krav om ingen merudledning af ammoniak fra stald og lager.

Det er kommunens samlede vurdering at ændringen af produktionen ikke vil medføre en merudledning af ammoniak fra stald og lager, ved anvendelse af følgende krav: Andel af dybstrøelse der, der køres direkte ud og pløjes ned: 100 %. Kravet er fastholdt i et vilkår.

Lavbundsarealer

Anlægget er beliggende udenfor lavbundsarealer.

Grundvand

Samtlige projektets udbringningsarealer er beliggende udenfor nitrattfølsomme indvindingsområder eller øvrige grundvandsinteresseområder.

Søer, Fjord og hav

Samtlige projektets udbringningsarealer er beliggende udenfor Nitratklasser II og III.

Naturvurdering resume

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning¹. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven². Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt³. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁴.

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg⁵.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 50 kg N/år i nudrift og 50 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således ingen øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre.

Projektet ligger mindre end 300 m fra § 7 beskyttet natur (naturpunkt 2), hvorfor ammoniakemissionen fra stald og lager ikke må forøges. Dette krav overholdes, da meremissionen ved udvidelsen er 0 kg N per år.

I nærheden af ejendommen er der ingen Natura 2000 områder, men arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og flere små overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 2 udvalgte naturpunkter (Fig. 1) er beregnet til 0,0 – 1,2 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV og II
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter husdyrlovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3. Der er i denne vurdering medtaget en kumulativ effekt, idet der inden for en radius på 1.000 m fra bedriften er registreret 1 anden ejendom med mere end 75 DE
- vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i det fredede område Kodal, der er den nærmeste fredning med kvælstoffølsom natur
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringingsarealer

---

¹ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

² Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

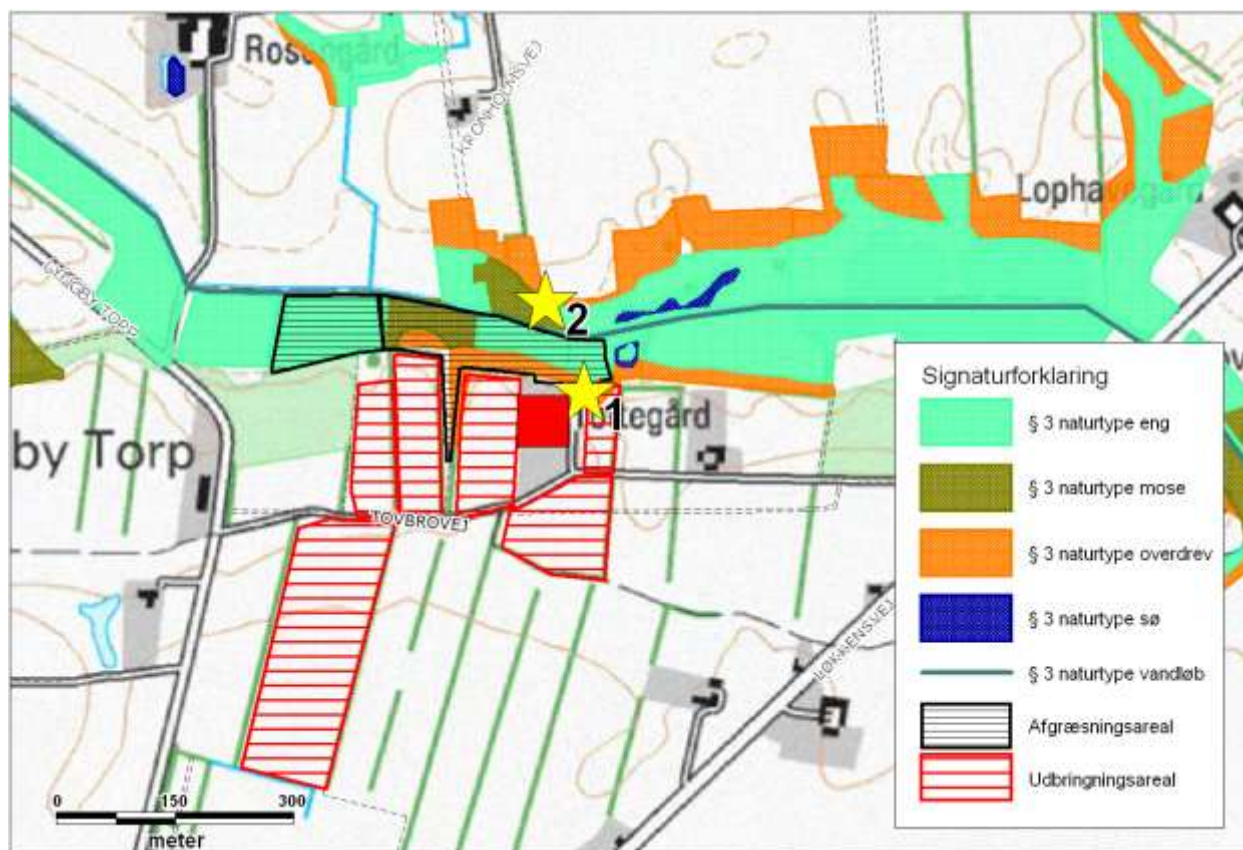
³ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁴ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁵ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Figur 1. Ejendommens (rød firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-2 (gul stjerne).

Nabogener

Den ansøgte produktion overholder de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende.

BAT

For § 10 tilladelser vil den generelle miljøregulering med krav til staldindretning, udbringning af husdyrgødning osv. jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, normalt være tilstrækkelig i forhold til BAT vurderingen, jf. notat af 28. januar 2008 fra Miljøstyrelsen.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget lever op til kravet om BAT, og har ikke fundet begrundelse for at stille yderligere krav.

Samlet vurdering

Kommunen finder, at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik er truffet, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Det er kommunens samlede vurdering, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet, når ovenstående vilkår overholdes.

Høring

Forud for denne tilladelse har Hjørring Kommune foretaget en høring af 3 naboer.

Ifølge forvaltningslovens § 19 har sagens parter ret til at blive gjort bekendt med projektet samt grundlaget for vurderingen af dette, inden kommunen træffer afgørelse i sagen.

Der er ingen udtalelser indkommet fra de hørte parter/naboer

Med venlig hilsen

Bente Kjærsgård Henriksen
Team Erhverv
E-mail: bente.kjaersgaard.henriksen@hjoerring.dk
Tlf.: 72 33 67 35

Bilag:

1. *Udtalelse fra Team Natur & Vandløb*
2. *Kort over projektets udbringningsarealer.*
3. *Kort over ejendom*

Kopi med kortbilag sendt til:

- att.: Karoline Holst, LandboNord, kho@landbonord.dk
- Naturstyrelsen Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø – via e-mail: AAL@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masedøgade 20, 2100 Kbh. Ø – via e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Hjørring, Fresiavej 17, 9800 Hjørring – via e-mail: hjoerring@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V – via e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Hjørring, Via e-mail: hjoerring@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand: Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 Kbh. K – via e-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 sal, 1651 Kbh. V – via e-mail: ae@aeraadet.dk
- 3F Skagerak – via e-mail: skagerak@3F.dk
- Lystfiskeriforeningen for Liver Å – via email: jan@deltadata.dk

Bilag 1. Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse (§ 10)

1.1. Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁶. Hjørring Kommune har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁷. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder og/eller leve- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁸. Herved har Hjørring Kommune sikret sig at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁹. Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg¹⁰.

1.2. Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 50 kg N/år i nudrift og 50 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således ingen øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Projektet ligger mindre end 300 m fra § 7 beskyttet natur (naturpunkt 2), hvorfor ammoniakemissionen fra stald og lager ikke må forøges. Dette krav overholdes, da meremissionen ved udvidelsen er 0 kg N per år.

Der er registreret én anden ejendom med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af udvidelsen. Kommunen vurderer, at der er en kumulativ effekt med hensyn til ammoniakbelastning i forhold til naturpunkt 1 og 2.

1.3. Natura 2000

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde nr. 7), der ligger omkring 3,8 km nord for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er ligeledes Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde nr. 7), der ligger omkring 3,5 km nord for udbringningsarealerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil påvirke områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

---

⁶ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

1.4. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV og II i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag IV og II arter.

1.5. Arter beskyttede efter Rødliste, Gulliste, Bern- og Bonn-konventionen

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af Rød- og gullisten samt Bonn- og Bern-konventionen i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*.

Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte liste arter.

1.6. Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m².

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af udvalgte § 3 naturtyper¹¹. Disse områder er beskyttet mod en merbelastning af kvælstof på 0,3 - 0,7 kg N/ha per år afhængigt af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 1000 meter af ansøgte projekt.

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med mulighed for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en

---

¹¹ Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 7

vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problem arter.

Herudover indgår en række planforhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

I nærheden af ejendommen er der registreret overdrev efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt flere overdrev, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev er den mest følsomme naturtype for ammoniakbelastning indenfor bedriftens nærområde (Fig. 1).

Naturpunkt 1:

Et overdrev på ca. 0,8 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Overdrevet ligger på de nordvendte skrænter ned mod Tovbro Bæk og er afgræsset af kvæg. På arealet er der bl.a. registreret Alm. Kløvtand, Håret høgeurt og Mark-frytle, som alle tre er positive arter for naturtypen overdrev og er følsomme overfor negative påvirkninger, der forringer naturtilstanden (herunder kvælstofbelastning). Der er imidlertid også registreret en række problemarter (Tabel II). Naturtilstanden er således vurderet til at være moderat.

Arealet ligger i område udpeget til økologisk forbindelse (våd) i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en middel målsætning og være moderat følsomt over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 12,5 – 17,5. Da målsætningen for området er middel er tålegrænsen efter kommunens skøn 15,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 11,9 kg N/ha per år. Den midterste tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles skærpede krav til ammoniakbelastningen på arealet, da det ikke er registreret som levested for fredede, rødlistede og/eller beskyttede planter og dyr omfattet af bilag IV. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 1 ikke må være højere end 3,1 kg N/ha per år, hvis overdrevets tilstand ikke skal ændres og opretholdes som levested for de nævnte arter.

Ved udvidelsen tilføres 1,2 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket Kommunen vurderer som en mindre væsentlig, der ikke vil føre til ændring af overdrevets tilstand.

Naturpunkt 2:

Et overdrev over 2,5 ha og dermed et § 7 areal. Overdrevet ligger på de sydvendte skrænter ned mod Tovbro Bæk og afgræsses i sommerhalvåret. Der foreligger ingen registreringer på arealet, som på luftfotos fremstår med god struktur. Naturtilstanden vurderes således at være god.

Arealet ligger i område udpeget til økologisk forbindelse (våd) i Kommuneplan 2009, og har en stor værdi i områdets naturnetværk. Lokaliteten vurderes på baggrund af naturtilstand og planstatus at have en høj målsætning og være yderst følsomt over for afsætning af ammoniak. Na-

turtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 10,0 – 12,5. Da målsætningen for området er høj er tålegrænsen efter kommunens skøn 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 11,9 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Kommunen vurderer, at der skal stilles krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da det er omfattet af § 712. På denne baggrund vurderes det, at merbelastningen i naturpunkt 2 ikke må være højere end 0,5 kg N/ha per år, da der er en kumulativ effekt fra 1 ejendom.

Ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 0,5 kg N/ha per år for § 7 området.

Kommunen vurderer samlet, at merbelastningen fra bedriften har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1 og 2) (Tabel I).

1.7. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Udbringningsarealerne nr. 2-0, 5-0 og 6-0 støder op til § 3 beskyttede overdrev. Naturarealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse, da de også i dag modtager husdyrgødning. Således ses randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

1.8. Stærkt skrånende arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen¹³ må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven¹⁴ må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har konstateret, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav - ud over allerede eksisterende lovgivning.

1.9. Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Ejendommen har arealer indenfor områder udpeget som økologiske forbindelser efter Kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009. Merbelastningen i forbindelse med etablering af bedriften vurderes ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse.

---

¹² Jf. beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat, Bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

¹³ Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2007 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

¹⁴ Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

1.10. Fredninger

Nærmeste fredede område med ammoniakfølsom natur er Fredningen ved Kodal, der ligger ca. 3 km sydvest for ejendommen. Kommunen vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

1.11. A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 10 km fra ejendommen.

Vandplasken består af tidvist oversvømmede lavninger eller områder med konstant vanddække, der har status af næringsfattig sø. Området er levested for flere bilag IV-arter bl.a. spidssnudet frø, strandtudse samt markfirben, og har en overordentlig artsrig vegetation med mange karakteristiske, sjældne eller meget sjældne arter bl.a. Dværgulvefod, Mygblomst, Liden Padderokke og Pukkellæbe. Flere af disse arter har kun få voksesteder i Danmark i øvrigt.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

1.12. Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

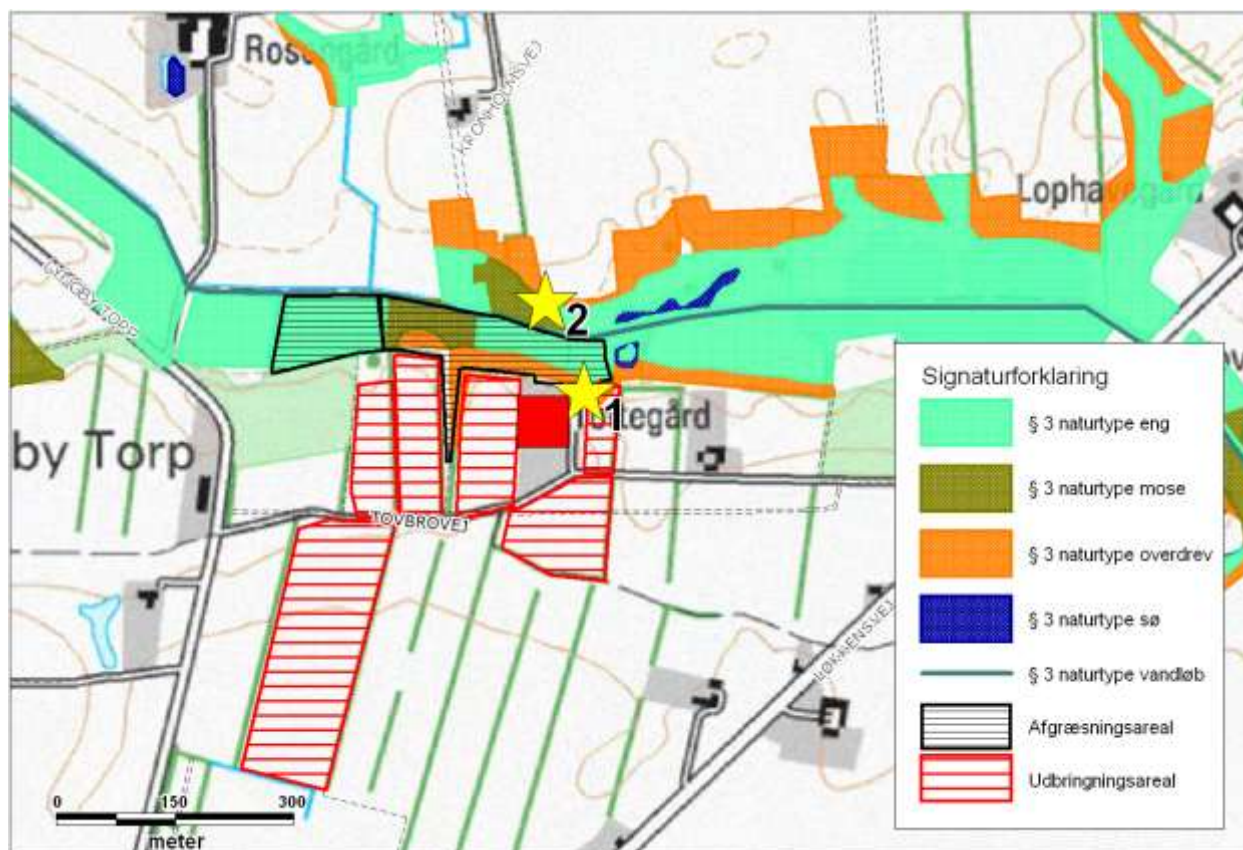
Naturpunkt	1	2
<i>Naturtype</i>	Overdrev	Overdrev
<i>Målsætning</i>	Middel	Høj
<i>Målsætningsmetode*</i>	B	C
<i>Tålegrænse (kg N/ha per år)</i>	15,0	10,0
<i>Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)</i>	11,9	11,9
<i>Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)</i>	1,2	0,0
<i>Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)</i>	3,1	0,5
<i>Afstand fra staldanlæg til naturpunkt (m)</i>	19	119
<i>Afstand fra lageranlæg til naturpunkt (m)</i>	92	179
<i>Omfattet af lov</i>	Naturbeskyttelsesloven	Husdyrloven
<i>Besigtigede (dato)</i>	23-03-2011	
<i>Planstatus</i>	Økologisk forbindelse	Økologisk forbindelse

* Målsætningen er beregnet ud fra metode B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, tidligere besigtigelser, planstatus)

Table II. Registrerede plantearter for overdrev.

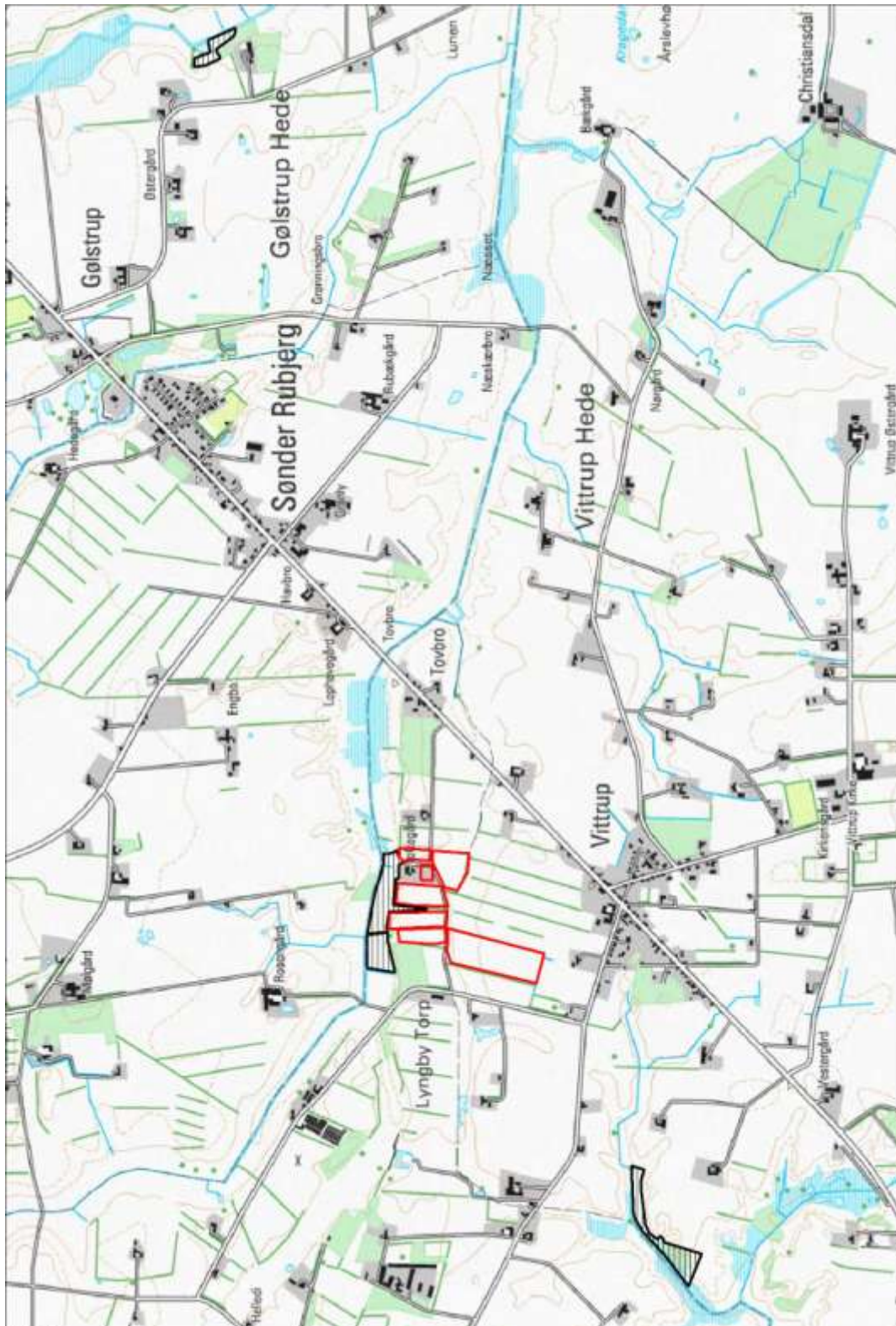
Naturpunkt	1
<i>Positive arter</i> (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)	Alm. kløvtand, Mark-frytle, Håret høgeurt
<i>Alm. typiske arter</i>	Mosebunke, Fløjlsgræs, Alm. hvene, Alm. hønsetarm, Alm. kongepen, Plæne-kransemos, Eng-rapgræs, Alm. røllike, Lancetvejbred
<i>Problemarter</i>	Alm. fuglegræs, Hvid-kløver, Fandens mælkebøtte, Alm. rajgræs, Lav rannunkel, Kruset skræppe, Tusindfryd
<i>Øvrige arter</i>	<i>Cladonia sp.</i> , <i>Mnium sp.</i>

Figur 1. Ejendommens (rød firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-2 (gul stjerne).

Bilag 2. Kort over projektets udbringningsarealer (røde), afgrænsningsarealer (sorte).

Bilag 3. Kort over ejendom

